

Історична довідка про двохсотліття з дня заснування Львівського торговельно-економічного університету

---

1. Львівський торговельно-економічний університет за 200 років існування здобув загальнодержавне і міжнародне визнання.

Львівський торговельно-економічний університет – найдавніший в Україні і один із найдавніших в Європі торговельно-економічних навчальних закладів, який бере свій початок із 7 березня 1816 року. Саме тоді австрійський цісар Франц I своїм декретом підписаним в Мілані, зобов'язав Крайовий уряд Галичини відкрити у Львові Цісарсько-королівську реальну школу з торговельним спрямуванням (Акт "Osta, AVA, STNK, Ktn, 124 ex Martio 1816").

За два сторіччя навчальний заклад пройшов складний, але славний історичний шлях – від Цісарсько-королівської реальної школи у Львові з торговельним спрямуванням (1816-1825), Цісарсько-королівської підготовчої школи технічних і торговельних спеціальностей у Львові (1825-1835), Цісарсько-королівської реально-торговельної академії у Львові (1835-1844), Цісарсько-королівської технічної академії у Львові з торговельним відділенням (1844-1875), Торговельної школи у Львові (1875-1899), Цісарсько-королівської вищої торговельної школи у Львові (1899-1902), Цісарсько-королівської торговельної академії у Львові (1902-1922), Вищої школи закордонної торгівлі у Львові (1922-1937), Академії закордонної торгівлі у Львові (1937-1939), Львівського інституту радянської торгівлі (1939-1942), Торговельних фахових курсів у Львові (1942-1944), Львівського інституту радянської торгівлі (1944-1947), Львівського торговельно-економічного інституту (1947-1994), Львівської комерційної академії (1994-2016) до сучасного навчального закладу четвертого рівня акредитації – Львівського торговельно-економічного університету (15 квітня 2016 р.).

На всіх етапах своєї діяльності в центрі уваги керівництва вишу, професорсько-викладацького складу була підготовка спеціалістів у галузі економіки, торгівлі, кооперації, послуг високого класу. За роки існування Університет підготував понад 100 тис. фахівців.

Університет пишається своїми викладачами, серед яких визначні громадсько-політичні діячі, вчені, дійсні члени НТШ – Володимир Залозецький, Іларій Огоновський, Ярослав Гординський, Володимир Калинович, Григорій Микитей, Володимир Білинський, Олена Степанів, Петро Франко, Федір Срібний, Володимир Геринович, Володимир Кучер, Олександр Тисовський, Константин Гладилович, Володимир Огоновський, Іван Карпинець, Григорій Вербицький, Михайло Герасименко, Михайло Холєвчук, Федір Заставний, Григорій Ковальчак, Микола Шраг, Олександр Зайцев та ін.

До встановлення на західноукраїнських землях радянської влади (1939 р.) тут працювали визначні польські вчені та освітні діячі: Антоній Павловський, Павло Постел, Казимир Петиняк-Санецький, Євгеніуш Ромер, Францішек Томанек, Август Ціргоффер, Станіслав Павловський, Теофіль

Сейферт, Юліан Чижевський, Генрик Корович, Казимир Ігнатович, Стефан Гурняк, Станіслав Рузевич.

200-річний шлях університету – переконливе свідчення його успіхів у вихованні багатьох поколінь громадсько-політичних діячів, кваліфікованих фахівців у різних сферах економіки, кооперації, торгівлі. Серед них – активні діячі національно-визвольного руху (Петро Дужий, Роман Ільницький, Ярослав Пришляк, Євгенія Зелінська, Іван Губка, Ірина Шуль); визначні вчені (Василь Сопко, Дмитро Валігурський, Віктор Андрійчук, Степан Шкарабан, Володимир Шевчук, Володимир Марцин, Анатолій Кузьмінський, Богдан Семак, Іван Сирохман, Віктор Апопій, Володимир Загорський, Богдан Усач, Володимир Онищенко, Олександр Капштик, Ігор Яремко, Федір Хміль, Віктор Шевчук); керівники торговельно-економічних, банківських установ, бізнесових структур, міністерств та відомств (Григорій П'ятаченко – перший міністр фінансів незалежної України, Олександр Ровт (мільярдер США), Роман Федишин (засновник групи компаній "Шувар"), Ярослав Руцишин (директор ВАТ "Троттола"), Олександр Герєга (засновник компанії "ЕпіцентрК"), Богдан Козак (засновник компанії "Львівхолод"), Володимир Левицький (перший заступник голови правління Укоопспілки), а також Олександр Хом'як, Володимир Лук'янчук, Орест Блащук, Олександр Заремба, Роман Козак, Роман Шлапак, Віталій Кульбачинський, Андрій Гудзоватий, Анатолій Маковей, Віктор Коновалов та ін.); народні депутати України (Михайло Швайка, Віктор Романюк, Володимир Пак, Борис Загрева, Анатолій Дирів, Віктор та Іван Балози, Микола Ковзель, Олександр Герєга та ін.).

Львівський торговельно-економічний університет закінчили кавалери ордену "За мужність" III ступеня Кузьмін Дмитро Володимирович та Брус Тарас Романович, які героїчно загинули на Донеччині, захищаючи незалежність та територіальну цілісність України.

Незважаючи на складну економічну ситуацію в країні, Університет зумів зберегти професорсько-викладацький склад, забезпечити високі стандарти науки, навчання та виховання студентів, підготувати низку державних документів, законопроектів, що регулюють торговельно-економічну сферу, кооперативну освіту та науку.

Водночас Львівський торговельно-економічний університет зробив вагомий внесок у розвиток та становлення торговельно-економічної освіти і науки в Україні та в інших країнах. Варто нагадати, що Київський національний торговельно-економічний університет, Полтавський університет економіки і торгівлі, низка коледжів і технікумів створені й функціонують на інтелектуальній базі львівського вишу. Керівні посади в багатьох споріднених вузах країн колишнього Союзу до нинішнього дня обіймають випускники Університету.

Викладацький склад та й значна частина студентів Академії закордонної торгівлі у Львові з приходом радянської влади у 1939 р. і особливо після закінчення Другої світової війни змушені були покинути вуз і країну. Саме

вони і заснували вищі економічні навчальні заклади (академії) в Кракові та Вроцлаві, які нині досягли європейського рівня розвитку.

З 1977 р. в Університеті навчалось понад 140 студентів із НДР, Польщі, Чехословаччини, Угорщини та В'єтнаму; з 1989 р. – студенти з Близького Сходу (Ліван, Йорданія), Південно-Східної Азії (В'єтнам, Лаос), Африканського континенту (Конго, Заір, Кот-д'Івуар, Сан-Томе, Принсіпі, Бенін, Ефіопія, Мадагаскар), Латинської Америки (Нікарагуа, Панама, Домініка). Сьогодні виявили бажання навчатися в Університеті студенти із Грузії, Азербайджану, Пакистану, Єгипту, Китаю.

Важливу роль в діяльності Університету відіграє співпраця з вищими навчальними закладами зарубіжних країн. На даний час триває реалізація різних проектів, серед яких: "Лідерство та управління змінами у вищій освіті (La MANCHE)" (530621-TEMPUS-1-2012-1-BG-TEMPUS програми TEMPUS IV) і "Формування антикорупційної поведінки та соціальна відповідальність як механізм протидії корупції", фінансований зареєстрованою у Великобританії міжнародною організацією "Інтегрті Екшн".

В межах проекту "Розширення освітніх можливостей програми Erasmus Mundus" (Erasmus Mundus Broadening Educational Opportunities) отримали стипендії студенти та аспіранти на річне навчання в університетах Швеції, Естонії та Польщі. Університет здійснює підготовку фахівців спільно з вищими Франції і Польщі, яка передбачає видачу подвійних дипломів.

Викладачі Університету проходять стажування у вищих навчальних закладах США, Німеччини, Румунії, Туреччини, Греції, Італії, Польщі, Угорщини, Франції, Португалії.

Протягом 2015-2016 навчального року на розгляд Європейської комісії подано 5 нових проектів реформованої програми ERASMUS+. Вже відомо, що Університет отримав фінансування одного проекту, який пов'язаний із розширенням мобільності викладачів, персоналу та студентів з університетом Дебрецена (Угорщина).

2. Університет як провідний вищий торговельно-економічний навчальний заклад України сформував власну школу та продовжує розвивати підготовку визнаних на загальнодержавному і світовому рівнях фахівців із високим рівнем професійної кваліфікації.

Сьогодні Львівський торговельно-економічний університет – провідний економічний вуз країни, в якому близько 6 тис. студентів навчаються на денній, заочній та дистанційній формах навчання. В Університеті функціонують 3 інститути, 4 факультети, 1 коледж, 28 кафедр, 5 лабораторій, Центр дистанційних технологій навчання, 18 філіалів кафедр на виробництві та в науково-дослідних установах. На базі Університету створено навчально-науковий комплекс "Академія", до складу якого входять 2 інститути та 8 коледжів.

76 % викладачів Університету мають вчені звання та наукові ступені, з них 20 % – професори та доктори наук, які об'єднані у 21 наукову школу.

Протягом останніх 5 років захищено 27 докторських і 146 кандидатських дисертацій. За цей же період опубліковано 92 монографії і 2193 статті, з яких 1809 – у фахових українських журналах і 384 – у зарубіжних виданнях, видано 235 підручників і посібників. В Університеті виходять 5 наукових фахових вісників та інші періодичні видання. Станом на липень 2016 р. вченими Університету виконується 74 науково-дослідні теми.

Сьогодні Університет готує бакалаврів, спеціалістів і магістрів із таких спеціальностей як: фінанси, банківська справа та страхування; облік і оподаткування; економіка; менеджмент; підприємництво, торгівля та біржова діяльність; маркетинг; міжнародні економічні відносини; комп'ютерні науки та інформаційні технології; журналістика; готельно-ресторанна справа; харчові технології; технології захисту навколишнього середовища; туризм; право.

Станом на 1 липня 2016 р. в Університеті навчається 212 аспірантів і пошукувачів за спеціальностями: "Гроші, фінанси і кредит", "Економіка та управління підприємствами", "Економіка та управління національним господарством", "Товарознавство непродовольчих товарів", "Товарознавство харчових продуктів", "Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці", "Світове господарство і міжнародні економічні відносини" і "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит".

В Університеті функціонують три спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук за спеціальностями: "Економіка та управління національним господарством", "Економіка та управління підприємствами", "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит", "Товарознавство непродовольчих товарів" і "Товарознавство харчових продуктів". У 2015-2016 навчальному році захищено 5 докторських і 32 кандидатські дисертації.

Студенти Університету в 2015-2016 навчальному році отримали десять дипломів за перемогу на Всеукраїнських студентських олімпіадах і конкурсах наукових та дипломних робіт, що свідчить про високий рівень організації наукової роботи.

В Університеті налагоджено регулярне розміщення на інтернет-сторінці матеріалів про здобутки вчених, діяльність наукових шкіл, забезпечено оперативне розміщення статей, презентацій та виступів на конференціях, круглих столах та інших заходах. Організація освітнього процесу та роботи структурних підрозділів повністю забезпечена сучасною комп'ютерною технікою з доступом до Інтернету. Інфраструктуру Університету підключено до міжміських швидкісних каналів мережі УРАН, відкрито доступ до наукових мереж світу, зокрема до Паневропейської науково-освітньої мережі GEANT, навчальні корпуси з'єднані з локальною мережею Інтернет засобами оптоволоконної технології потужністю 1 Гбіт за секунду.

Діяльність колективу Університету спрямована на забезпечення належної якості освітніх послуг. Як результат, у 2016 р. навчальний заклад покращив свої позиції у рейтингу "ТОП 200 України" і посів 60 місце. Серед

кращих приватних і кооперативних вишів Університет займає перше місце, серед навчальних закладів м. Львова і Львівської області – четверте.

Університет входить у десятку кращих економічних вишів України.

3. Університетом розроблені й практично реалізуються важливі програми в гуманітарній сфері.

В Університеті належне місце відводиться вихованню духовності, національної свідомості студентської молоді. Лауреат міжнародних та вітчизняних конкурсів хорової музики народна хорова капела "Мрія" понад 30 років прославляє українську пісню не лише в Україні, а й в 17 країнах світу. Соня Бухер із німецького міста Валь ам Райн у часописі "Badische Zeitung" захоплено відзначила: "Майстерне й водночас емоційне виконання народних пісень хоровою капелою "Мрія" підтверджує щирість української душі та людяність цього народу".

Серед художніх колективів, що активно пропагують українську пісню, також лауреат вітчизняних і міжнародних конкурсів капела бандуристок "Галичанка", яка має вже 56-річну історію. В травні 2016 року ушавлений колектив відвідав Бахмут. Пісні у виконанні капели підносили світлий і радісний настрій у воїнів, надихали високі почуття патріотизму, усвідомлення спільної відповідальності армії та суспільства за захист суверенітету і європейського майбутнього України.

В Університеті активно діють студентське капеланство, яке носить назву "Спільнота університетського душпастирства", дві каплиці, розміщені на території студентського містечка. Під керівництвом студентського капелана студенти систематично відвідують лікарні, сиротинці, будинки престарілих, допомагають пораненим воїнам АТО, дітям-сиротам, тісно співпрацюють із волонтерськими організаціями. У травні 2016 року вони передали воїнам АТО бібліотеку (понад тисячу томів), десятки великодніх пасок і сотні листів.

Критично оцінюючи пройдений шлях, аналізуючи підсумки багаторічної діяльності Університету, визнаємо необхідність поліпшувати якість навчання та виховання студентів, здійснювати фундаментальні наукові дослідження у галузі економіки й торгівлі, науково обґрунтовані рекомендації щодо розвитку української кооперації. До першорядних завдань колективу відносимо також формування еліти нації як каталізатора політичного і духовного життя та науково-технічного прогресу, еліти зі сформованими лідерськими здібностями, що дозволяє кваліфіковано керувати всіма сферами суспільного життя.

Університет працює над гармонізацією вищої освіти з європейськими університетами за такими принципами, як: автономія, єдність навчання, виховання і проведення наукових досліджень, свобода науки та освіти, вірність традиціям європейського гуманізму, взаємний обмін інформацією, виконання спільних проектів, мобільність викладачів і студентів, спільні підходи у наданні стипендій, проведенні іспитів, досягнення еквівалентності статусу дипломів тощо.

4. Навчально-матеріальна база Університету, що постійно

модернізується, забезпечує високий рівень та систематизацію навчально-виховного процесу підготовки фахівців для потреб економіки.

В Університеті створено матеріально-технічну базу для успішного проведення навчально-методичної, науково-дослідної та виховної роботи зі студентами. Університет стовідсотково забезпечує студентів і аспірантів житлом, закладами харчування, відпочинку та дозвілля, заняття фізичною культурою і спортом. Навчальний заклад володіє єдиним в Україні музеєм хорової музики, спортивно-оздоровчим табором "Латориця", що в Закарпатті.

Сучасні бібліотеки з читальними залами, навчально-аудиторний фонд, об'єкти соціально-побутового призначення за висновками керівництва Міністерства освіти і науки України та Укоопспілки, іноземних делегацій відповідають сучасним міжнародним стандартам вищих навчальних закладів.

Таким чином, Львівський торговельно-економічний університет:

- найстаріший вищий торговельно-економічний навчальний заклад в Україні;

- поєднує передовий досвід, вікові традиції та здобутки багатьох поколінь на ниві освіти і виховання, найкращі досягнення економічної науки;

- користується авторитетом лідера торговельно-економічної освіти в Україні;

- робить достойний внесок в реформування української економіки та кооперації;

- представляє Україну на міжнародній арені, посідаючи чільне місце активного та невід'ємного учасника міжнародного економічного співробітництва.